

Otázka: Vývoj člověka

Předmět: Biologie

Přidal(a): krojčík

Antropogeneze a fylogeneze

- **fylogeneze** – přirozený vývoj člověka
- **antropogeneze** – vznik a vývoj člověka
- evolučně nejvyspělejší, původ suchozemský
- literatura
  - 1859 – vznik druhu přírodním výběrem
  - 1871 – O původu člověka

Zařazení v systému

řád Primáti

- 2. podtřída **vyšší praví primáti**
- 2. skupina **úzkonosí**
- nadčeleď **Hominoidi**
- čeleď **Hominidi**
- rody – **Ramapithecus, Australopithecus, Paranthropus, Homo**
  - **homonizace** – polidštění

- **sapientace** - zmoudření

Závěry

- člověk a opice měli společné předky
- v teorii některá fakta viděna tak, jak chtějí být viděna
- pozitivní postoj od **Ernesta Haeckela**
- oblasti kolébky člověka vytipovány na - **Afrika, Indonésie**

Klíčové nálezy

- nálezy kosterních částí OPOČLOVĚKA - Pithecanthropus erectus (Jáva)

Doklady fylogenetického vývoje člověka - přirozeného vývoje

- **Atavismy**
  - části těla, orgány, přídatky orgánů, nepravidelně - nadměrné ochlupení (lanugo), kožní ocásek, 3. prsní bradavka
- **Rudimenty**
  - pozůstatky po předcích, části těla, útvary, které se vyskytují pravidelně, ale jsou zakrnělé, bez specifické funkce
  - kostrč, slepé střevo, Downův hrbolek na uchu, stolička, plodový obal (alantois)

Fylogeneze změny - typické evoluční znaky

- zvětšování a vývoj mozku - kvalita, kvantita
- zvětšování mozkové části lebky (neurocranium)
- zkracování obličejové části lebky (viscerocranium)
- očníce jsou orientovány vpřed
- dobře pohyblivé přední končetiny
- výborně pohyblivé prsty
- místo drápu nehty
- jeden pár mléčných žláz
- zpravidla jen jedno mládě

Primáti vývojově navazují na hmyzožravé placentální savce, z doby před 60 mil. lety pocházejí první nálezy poloopic a vyšší primáty

- a) **ploskonosí**
- b) **úzkonosí**

Ramapithecus

- 15 mil. let, střední Afrika, 100 cm, hmotnost 20-30 kg, **objem mozkovny 350 cm³**
(1/5)

Australopithecus

- 4 miliony let střední Afrika, poprvé vzpřímená postava a chůze po dvou, mozkovna 500 cm³, výška 130 cm, jednoduché nástroje z kostí, tlupy, mohutný chrup

Homo habilis (člověk zručný)

- 2,3 -1,5 mil. let, střední a severovýchodní Afrika, 120-140 cm, objem mozkovny 500-600 cm³, pozice palce, podsouvání čelistí, kamenné nástroje
- používal a jednoduše obráběl i primitivní nástroje, sociální chování

Homo erectus (člověk vzpřímený)

- stáří 1,8 mil. let až 1000 Jáva a Čína, 150-170 cm, objem mozkovny 800-1200 cm³
- velké změny na páteři dvojesovité prohnutí, redukce ochlupení, mohutné nohy, používali oheň

Homo sapiens (člověk moudrý)

- 100 tisíc let vytlačil neandrtálce, 160-180 cm, mozkovna 1400-1500 cm³
- postupný přechod od kočovných tlup → k životu na jednom místě
- Dolní Věstonice, Koněprusy
- **Detaily** - zuby, palec, lebka

Rasy - plemena

- bílá - europoidní
- žlutá - mongoloidní
- černá - europoidní